

**RAN-1801130401050001 / 2501006101050001**
**M. A. (Sem.-I) Examination April - 2026**
**Sanskrit (Paper V)**
**Puran & Itihas - मत्स्यपुराण (नियतांश)**
**[ Total Marks: 50 ]**

|                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>સૂચના : / Instructions</b><br>(1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.<br>Fill up strictly the above details on your answer book. | Seat No.:<br><input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/><br><div style="border: 1px solid black; height: 80px; margin-top: 10px;"></div> Student's Signature |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

- પ્ર. 1. નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. (ગમે તે પાંચ) 10**
- મત્સ્યપુરાણના આરંભમાં કોની સ્તુતિ છે? તેની વિશેષતા જણાવો.
  - પુરાણ ના પાંચ લક્ષણો કયા - કયા છે?
  - શતરૂપાથી જન્મેલી કન્યાઓ કયા - કયા નામે જાણીતી થઈ?
  - શ્રાધ્ધ વિધિમાં કેવા - કેવા માણસો વર્જિત ગણાય છે?
  - રાજા યયાતિએ પોતાના કયા પુત્ર સાથે અવસ્થાની અદલા-બદલી કરી? શા માટે?
  - શ્રીકૃષ્ણની પત્ની સત્યભામા કયા ત્રણ ગુણ યુક્ત હતી?
  - મત્સ્યપુરાણના કેટલા અધ્યાયો અને કેટલા શ્લોકો છે?
- પ્ર. 2. નીચેના શ્લોકનું સાનુવાદ વિવરણ કરો. (ગમે તે બે) 13**
- પુનઃ પ્રાહ્લડર્ટનાદેન સહસ્ત્રકિરણાત્મજમ્ ।  
સ મત્સ્યઃ પાહિ પાહીતિ ત્વામહં શરણં ગતઃ ॥
  - ગુણેભ્ય ક્ષોભમાનેભ્યઃ ત્રયો દેવા વિજિરે ।  
एका मूर्तिस्त्र्यो भागा ब्रह्म विष्णु महेश्वराः ॥
  - વામદેવસ્તુ ભગવાનસૃજન્મુખતો દ્વિજાન્ ।  
राजन्यान सृजद् बाहवो विटशूद्रानुरुपादयोः ॥
  - સાધ્યા વિશ્વે રુદ્રાશ્ચ મરુતો વસવોડશ્વિનો ।  
आदित्याश्च सुरास्तद्वत्सप्त देवगणाः स्मृताः ॥
- પ્ર. 3. મત્સ્યપુરાણ (નિયતાંશ)માં વર્ણિત વિષય વસ્તુની ચર્ચા કરો. 13**
- અથવા**
- પ્ર. 3. મહાપુરાણ તરીકે મત્સ્યપુરાણનું મૂલ્યાંકન કરો. 13**

1. મનુ દ્વારા નૌકાબંધન
  2. પુરૂરવા-ઉર્વશી વૃતાંત
  3. શ્રાધ્ધ વિધિ નું વર્ણન
  4. મત્સ્યપુરાણના ત્રેપ્પનમાં અધ્યાયનું મહત્વ
-